

χή τῆς κριτικῆς των. "Ανευ τοῦ κανόνος τοῦτου οὐδεμία ἀλήθεια, οὐδεμία γνώσις ὑπάρχει. Διὰ τοῦτο ἔχει μεγάλην σπουδαιότητα παρὰ τῷ Σωκράτει καὶ τῆς διαδόχου αὐτοῦ ἡ ἀντίθεσις μεταξὺ γνώμης καὶ γνώσεως.

Διὰ τὸν σοφιστὴν ὑπάρχει μόνον τὸ φυσικὸν προϊόν, τὸ ὁποῖον κατ' ἀνάγκην ὡς γνώμην αὐτοῦ ἐμφανίζει. Διὰ τὸν Σωκράτην ὑπάρχει εἰς κανὼν διὰ τοῦ ὁποῖου μετῶνται ἡ ἀξία τῶν φυσικῶν προϊόντων.

Ἡ ἠψηλοτέρα αὕτη ἀνάγκη, ἥτις ἐμφανίζεται ἐν τῇ διαλογικῇ τάσει πρὸς τὴν ἀλήθειαν εἶναι ἡ λεγομένη νομοθεσία καὶ ὑπ' αὐτὴν τὴν ἔννοιαν λέγεται, ὅτι ὁ Σωκράτης εἶναι ὁ ἀνακαλύψας τὴν λογικὴν. Πλὴν ἡ ἀνακάλυψις αὕτη δὲν εἶναι παρὰ τῷ Σωκράτει ἐξετασθεῖσα θεωρία, ἀλλὰ μία ζῶσα πεποθῆσις, εἶναι ἡ πίστις πρὸς τὴν λογικὴν, ἥτις ἐμψυχοῖ αὐτόν.

Δὲν ἀναπτύσσει τὴν λογικὴν, τοῦτο ἔκαμε τὸ πρῶτον ὁ Ἀριστοτέλης, ὅλλ' ἀρκεῖται νὰ ἐμφανίσῃ τὴν ἀνάγκην αὐτῆς ἐν ἐκάστη περιπτώσει καὶ νὰ προαγάγῃ οὕτω τὴν ἀναγνώρισιν τοῦ ἀποτελέσματος τῶν συζητήσεων. Διὰ τῆς κοινῆς ἐρεῦνης θέλει νὰ φθάσῃ εἰς ἀντιλήψεις, τὰς ὁποίας ὁ καθεὶς νὰ παραδεχθῆ, ὅσον διάφοροι καὶ ἂν ἤθελον εἶναι αἱ γνώμαι αὐτῶν ἐπὶ τῶν ὑπὸ ἐξέτασιν ζητημάτων. Πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον μεταχειρίζεται ἐν πρώτοις τὴν ἀκριβῆ ὁμολογίαν τῶν λέξεων.

Ἐν τῇ ἀσταθείᾳ τῆς φυσικῆς γλωσσικῆς χρήσεως, ἐν τῇ πολυενοίᾳ τῶν λέξεων ἐνυπάρχει ὁ κίνδυνος πλανῶν.

Πολλοὶ, ἴσως τὸ πλεῖστον τῶν παραδοξολογῶν, δι' ὧν κατώρθουν οἱ σοφισταὶ νὰ θανατωθῶνται ὑπὸ τῶν συζητῶν των δὲν ἦτο τίποτε ἄλλο παρὰ ἐν λεξιπαιγνίον.

Διὰ νὰ ὑπάρξῃ ὑπὲρ τὰ ἄτομα μία ἀλήθεια ὑπάρχει ἀνάγκη μιᾶς ἐκφράσεως, ἵνα μὴ ἐπέρχεται παρανόησις. Διὰ τοῦτο σκοπὸς τῆς Σωκρατείου ἐρεῦνης εἶναι ἡ δι' ὀρισμῶν ἐκφρασις τῆς γνώσεως. Ἐὰν ὅμως ἐν τῇ ὀρισμένῃ ταύτῃ σημασίᾳ ὀφείλῃ νὰ ἐμπεριέχεται ἡ ἀντίληψις ἐκείνη, τὴν ὁποῖαν πάντες ἤθελον παραδεχθῆ, τότε θὰ ὀφείλε νὰ ἰσχύῃ αὕτη δι' ὅλα τὰ ἀντικείμενα ὅσα ἤθελον ἐννοηθῆ ὑπὸ ταύτην. Ἡ ὑποκειμενικὴ γενικότης εἶναι μόνον διὰ τῆς ἀντικειμενικῆς γενικῆς. Τὸ μονομερὲς καὶ τὸ ἐσφαλμένον τῶν ἀτομικῶν ἀντιλήψεων ἐδράζεται μόνον ἐπὶ τούτου, ἐπὶ τοῦ ὅτι διηλ. Ἐκαστος βλέπει τὸν ἑαυτὸν του ἠναγκασμένον τὰ ἐκ τῆς μικρᾶς αὐτοῦ πείρας κτηθέντα νὰ γενικεύῃ λόγῳ τῆς ψυχολογικῆς ἀνάγκης.

"Ἴνα εἰς τὰς ἀτομικὰς καὶ μεταβαλλομένας ἀντιλήψεις κατορθώσῃ νὰ φέρῃ τὴν φυσικὴν ἔννοιαν βαίνει ὁ Σωκράτης εἰς τὴν ὁδὸν τῆς συγκριτικῆς Ἐπαγωγῆς.

(Συνέχεια εἰς τὸ προσεχές)

ΣΥΝΕΙΘΙΣΜΕΝΕΣ ΣΚΗΝΕΣ

Ἡ ὑπηρέτρια ἀπὸ τὸ χωριό